

Libya Merkez Bankasının Türkiye'de yerleşik banka aracılığıyla yaptığı gelir doğurucu işlemlerin Geçici 67. madde kapsamında vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	38418978-120[Geç67-16/3]-63662
Tarih	28.02.2017

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 38418978-120[Geç67-16/3]-63662

28.02.2017

Konu : Libya Merkez Bankasının Türkiye'de yerleşik banka aracılığıyla yaptığı gelir doğurucu işlemlerin Geçici 67.madde kapsamında vergilendirilmesi hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eki 10/10/2016 tarihli dilekçede, para piyasaları ve bankalar arası piyasalarda Türkiye'de yerleşik bankalar ile yabancı bankalar arasında gelir doğurucu işlemler gerçekleştirildiği belirtilerek, bu kapsamda Türkiye'de temsilciliği ya da şube/ajansı bulunmayan Libya Merkez Bankasının, Bankanız nezdinde gerçekleştirdiği ve/veya gerçekleştireceği bankalar arası mevduat, TP ve YP repo, Devlet İç Borçlanma Senedi/Eurobond alım-satımı ile anapara ve kupon itfalatı, döviz alım-satım ve depo işlemlerinden kaynaklanacak gelirlerinin Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi kapsamında vergiden muaf olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında, sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermaye dolayısıyla elde ettiği kar payı, faiz, kira veya benzeri iratların menkul sermaye iradı olduğu hükme bağlanmış; aynı maddenin,

- (7) numaralı bendinde mevduat faizleri,

- (12) numaralı bendinde faizsiz olarak kredi verenlere 3309 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında ödenen kar payları ile kar ve zarar ortaklığı belgesi karşılığında ödenen kar payları ve özel finans kurumlarınca kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları,
- (14) numaralı bendinde ise menkul kıymetlerin geri alım veya satım taahhüdü ile iktisap veya elden çıkarılması karşılığında sağlanan menfaatler

menkul sermaye iratları arasında sayılmıştır.

Öte yandan, anılan Kanunun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

"Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

- a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,
- b) Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,
- c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),
- d) Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler,

Üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için bu oran % 0 olarak uygulanır." hükümleri yer almaktadır.

Anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında da, bankalar arası mevduat ile aracı kurumların borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendilerine ait paralarına yürütülen faizler hariç olmak üzere, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (7), (12) ve (14) numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratlarından ödemeyi yapanlarca % 15 oranında vergi tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmış olup, (5) numaralı fıkrasında ise "Gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmaması (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkra hükümleri uyarınca yapılacak tevkifatı etkilemez. Şu kadar ki, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendi kapsamına giren kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan borsa yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının elde ettikleri kazançlar üzerinden (1) ve (4) numaralı fıkralar uyarınca tevkifat

yapılmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, anılan maddenin (12) numaralı fıkrasında geçici 67 nci maddede geçen "banka" kavramının Bankacılık Kanunu kapsamında Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını ifade ettiği belirtilmiştir.

Konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalara 257, 258, 263, 269 ve 277 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde yer verilmiş olup, 277 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "2.1. Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişiklik" başlıklı bölümünde,

"193 sayılı Kanunun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında, banka ve aracı kurumların menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarından elde edilen gelirler üzerinden yapmakla yükümlü oldukları tevkiyat, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için 1/10/2010 tarihinden itibaren % 0 oranında uygulanacaktır.

Bu durumda söz konusu yasal düzenleme çerçevesinde;

- Sermaye şirketlerinin (Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile benzer nitelikteki yabancı kurumlar),
- Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonlar ile bu fonlara benzer yabancı fonların,
- Münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenlerin

geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında elde ettikleri gelirleri üzerinden % 0 oranında tevkiyat yapılacaktır.

Bu Tebliğ uygulamasında, Türkiye'de münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan sınırlı sorumlu ortaklıklar, ülke fonları, kurum ve kuruluş fonları ve yatırım kuruluşları gibi yabancı kurumsal yatırımcıların tümü 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikteki mükellefler olarak addedilecektir.

Dolayısıyla, yukarıda belirlenenler dışında kalanların geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında 1/10/2010 tarihinden itibaren elde ettikleri gelirler, 27/9/2010 tarihli ve 2010/926 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca % 10 oranında tevkifata tabi tutulacaktır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında Türkiye'de faaliyette bulunan bir banka statüsünde bulunmayan Libya Merkez Bankasının, Bankanız nezdinde bulunan mevduat hesapları bankalar arası mevduat kapsamında değerlendirilmeyeceğinden bu hesaplara yürütülen faizlerden ve söz konusu Bankanın Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında elde ettiği diğer gelirler üzerinden tevkifat yapılması gerekmektedir.

Öte yandan, Libya Merkez Bankasının Türkiye'de münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan sınırlı sorumlu ortaklık, ülke fonu, kurum ve kuruluş fonu ve yatırım kuruluşu gibi bir yabancı kurumsal yatırımcı statüsünde olması dolayısıyla söz konusu Bankanın Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında elde ettiği gelirler üzerinden % 0 oranında tevkifat yapılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026